

Preljubo veselje, oj kje si doma?

(Poročilo o Slomškovem mladinskem dnevu v Mariboru.)

Odgovor na svoječasnno Slomškovo vprašanje: Kje je doma pravo veselje, je dala naša nežna mladina, ko se je v tako obilnem številu odzvala vabilu na počastitev svetniškega vladika v Maribor na Alojzijeve dan 21. junija. Je pričakoval Slomšek Maribor številnega odziva mladih src, da se bo pa zbralo iz vseh delov Slovenije nad 15.000 mladeži, ki je izročila škofu dr. Ivanu Tomažiču podpise za proglasitev Slomška svetnikom, je presenetilo pričakovanje požrtvovalnih prirediteljev Slomškovih dnevov.

Za sprejem in pozdrav naših mladih Slomškovih častilcev se je odšel Maribor v praznično obleko. Vse hiše so bile v zastavah, zbirališča v cvetju in zelenju. Lahko rečemo, da je sprejel obmejni Maribor naše male z veseljem, z navdušenjem in svečeno.

Tisočera in tisočera mestna in podeželska mladež je vrnila res prisrčni sprejem z vzornim redom in obnašanjem, nad katerim so se vzgledovali vsi, ki so bili očividci pohoda mladine na Glavni trg, slovesnega sprejema in razhoda po igri »Dva apostola« v Ljudskem vrtu.

Mladina prihaja in se zbira.

Precej mladine je dospelo v Maribor že v soboto in to predvsem s Pohorja, s Koroške in iz Gornje Savinjske doline. Našli so v mestu že preskrbljena prenočišča, v katerih so se odpohodili za res naporni glavni dan v nedeljo — na Alojzijevo. Glavne množice mladeži so pripeljali v Maribor posebni vlaki, avtobusi in vozovi na vszgodaj v nedeljo in v skupinah so prihajali otroci pod vodstvom katehetov in učiteljev iz bližnje in daljne okolice. Ganljiv je bil prihod mladine iz vseh delov Slovenije, ker se je vršil med prepevanjem najlepših Slomškovih pesmi.

Ob vseh skrajnih koncih mesta so bila zbirališča, da se je lahko izvršil pohod na Glavni trg v redu brez trenja ter porivanja. Na zbirališčih so čakali mladino reditelji, ki so uredili sprejeme ob določeni uri in dajali navodila glede glavnega zbora na Glavnem trgu krog Marijine sohe, glede kosila, okrepčevalnic in za igro v Ljudskem vrtu. Zbiranje je bilo izvršeno po natančnem programu. Ko je bilo vse pripravljeno in je obetalo siguren red, so se začeli ob pol devetih pomikati sprejema po ulicah proti Glavnemu trgu.

Pred prihodom škofa.

Na Glavnem trgu pred znamenitim Marijinim znamenjem je bil oltar v cvetju in zelenju. Pred oltarjem so se zbrali odličniki. Med njimi oba sreska glavarja dr. Popovič in dr. Šiška, mestni podžupan Franja Žebot, občinski svetnik, prvi državni pravdnik dr. Zorjan, postajnačelnik Perma, zastopnik vojske podpolkovnik Djordanič, šef mestne policije dr. Trstenjak, vođa obmejne policije Krajnovič, šef carinarnice Mihajlovič v družbi šefa carinskega oddelka finančne direkcije v Ljubljani Miletiča, prispel je iz Ljubljane tudi šef osvojnega šolstva pri banški upravi Štrukelj, šolski nadzorniki Bobič, Ait in Capudag, prof. dr. Sušnik in drugi. Mladinske vrste so med tem napolnile prostrani trg do zadnjega kotička.

Pestra množica tisočere in tisočere mladeži je prišla do veljave, ko je pozdravljala prihajajočega škofa dr. Tomažiča z mahanjem z robčki. Dolgotrajno mirno in obenem navdušeno valovanje belih rutlic je ganilo vse opazovalce in vsak gledalec je šepetal sosedu, da je ta tih način pozdrava mnogo iskrenjši in prisrčnejši

nego navdušeni klinci iz polnih grl. Prepričani smo, da se bo pozdrav z belo rutico usidral med našim narodom in bo ostal za svečane bogoslužne prireditve trajen.

Valovanje belih rutlic se je ustavilo, ko je dopel vladika pred oltar in je spregovoril mladini z zvišenega mesta svojo poslanico. Zvočniki so raznašali njegove besede po vsem prostranem trgu, da se je razumela sleherna beseda v najoddaljenjšem kotu ter se nelzbrisno vtisnila v mlada srca.

Škofove besede mladini.

Nadpastir dr. Ivan Tomažič je vsadil v mlada in udana mu srca bodrilne nauke z naslednjimi besedami:

Danes začinjamo Slomškove dneve. Ob teh dnevih naj bi prišlo kolikor mogoče mnogo ljudstva na Slomškov grob. Tukaj bomo vsi pobožno molili, naj Bog poveliča škofa Antona Martina Slomška, da bo pred vesoljno sv. Cerkvijo prištet zveličanim. Prvi ste prišli vi, dragi otroci. Niste se ustrašili dolgega in težavnega pota. V velikem številu ste prihitali pod vodstvom svojih vzgojiteljev sem v Slomškov Maribor. Bodite mi najprisrčnejše pozdravljeni! Prav je, da se Slomškovi prazniki pričenejo z nastopom šolske mladine. Saj je bil Slomšek po zgledu božjega Prijatelja otrok velik prijatelj mladine; njej je posvetil svoje moči; smemo reči, da je bil Slomšek največji slovenski vzgojitelj.

Slomškova skrb za mladino.

Cudovito je, kaj vse je storil Slomšek za pravo vzgojo mladine. Kjerkoli je deloval, povsod je bila prva njegova skrb — skrb za mladino. Kot mlad kaplan na Bizeljskem je začetkom šolskega leta 1826 nagovoril svoje šolarje s prisrčnimi besedami: »In vi, otročiči, ljubčeki mojega srca! O, bodite pridni v svoji mladosti, v svojem rožnem cvetju! Nabirajte si sladke med lepim naukom, kakor marljivke čebulice, za zimo življenja, ko boste sladko uživali, kar se boste zdaj naučili. Glejte, moji otročiči, kako za ljubo vas ima Jezus, vaš najboljši prijatelj, ki vas tako prisrčno k sebi vabi: Pustite male k meni priti, ker njih je nebeško kraljestvo. O, lepo srčno se Njemu priporočite; uslišani boste, kar ga boste prosili.« — Slomšek je oskrbel mladine male knjižice pod imenom »Kratkočasne pravljice.« V uvodu piše: »Naj se otroci po njih učijo Boga zares ljubiti, starše spoštovati, svoje učeničke lepo imeti in jih ubogati, greha se zvesto varovati, bogaboječje in pridno od mladih nog živeti, in tako v vinogradu svojega življenja skrbeti za časno in večno zveličanje.« Slomšek je zlagal lepe pesmi, a med vsemi njegovimi pesmimi so najlepše tiste, ki jih je zložil za otroke. Saj poznate ono »Preljubo veselje« in zadnjo kitico: »Oj blažena leta nedolžnih otrok, Vi imate veselje brez težkih nalog: Oh, kako vas srčno nazaj si želim: Al ve ste minula, zastonj se solzim.

Leta 1853 je Slomšek izdal pesmarico »Šola veselega petja za pridno šolsko mladino« in tam piše: »Vse stvari pojo po svoji šegi Bogu čast in hvalo . . . Vreli po kamnu rožljajo in šumljajo slavo Bogu; velike reke hruščijo po strugah in slavijo vsemogočnega Stvarnika, kateri jim daje toliko moč. Pohlevni vetrec, ki pihlja po drevju, časti Boga, kakor mogočen vihar, ki doni po gorah in priklanja drevje. Grilče se na solcu ogreva in kriči svojemu Stvarniku hvalo, da živi. Še lepše mu tičice pod nebom veselo pojo: škrjanček na polju, grlica v zelenem logu

po dne, slavček po noči. Najlepše pa angelci v svetem raju Večnemu slavo pojo. Kako bi molčal človek, venec vseh stvari na svetu. Slajše reči ni na svetu, kakor je lepa pesem.« — Da bi Slomšek učiteljem in duhovnikom dal navodilo za nedeljske šole — takih šol, kakor danes, takrat še ni bilo — je kot dekan v Vučenici spisal prelepo knjigo »Blaže in Nežica v nedeljski šoli«. Tam piše takole: »V šolo hoditi, med poštene šolarje zapisan biti, je velika sreča in čast. Hočete pridni šolarji biti, posebno trojno dolžnost na skrbi imejte: Bogu prav lepo služiti, se pridno učiti, starše in predstojnike lepo ubogati. Kdor teh dolžnosti ne dopolni, šole vreden ni.« — Kaj ne, dragi otroci, kako lepe nauke vam daje svetniški škof Slomšek! O, ko bi se vi vselej in povsod ravnali po teh zlatih opominih!

Slomšek vzgled šolski mladini.

Slomška so njegovi starši lepo vzgojili v strahu božjem. Kakor oče in mati, je bil tudi on globoko veren, marljiv in pobožen. Ponižno, pa s ponosom, je še kot škof priznal, da ga je »kmečka mati rodila in na slamo položila.« — Slomšek je bil priden šolar, ko je zahajal v nedeljsko šolo h kaplanu Prašnikarju; med vsemi učenci je bil vedno najboljši. Na koncu leta je pri javni skušnji Slomšek dobil prvo nagrado: lepo vezan molitvenik in srebrn denar v lepih pisanih trakovih. Najlepše spričevalo mu je dal njegov učitelj in katehet Prašnikar, ko mu je pridigoval pri novi sveti maši. Rekel mu je med drugim: »Ti si bil, ki si vsak dan, če je le bilo mogoče, pol ure daleč priteknel, da si mi pri daritvi svete maše stregel; ti si bil, kadar se cerkvenim služabnikom ni ljubilo, da si z menoj šel k bolnikom, naj je bilo vreme kakoršnokoli, lepo ali dež ali sneg, če si tudi čez kolena sneg gazil; ti si bil prvi med vsemi otročiči, ki si z veseljem k mojemu nauku priteknel in zvesto vsak dan zahajal v šolo dve in pol leti.« — Kakor v prvi mladosti, tako je Slomšek pozneje kot dijak ostal veren, marljiv in pobožen. Rad je zahajal v cerkev in tam dolge ure preklečal in premišljal pred Najsvetejšim. In kakršen je bil Slomšek v mladih letih, takšen je bil vse svoje življenje.

Otroci, posnemajte Slomška in molite, da bi bil proglašen svetnikom!

Zdaj, dragi otroci, imam jaz, vaš sedanji škof, do vas tri prošnje: Prosim vas, pomnite Slomškove zlate nauke in se ravnajte po njih. Prosim vas, živite tako, kakor se učite v šoli in cerkvi, ter bodite po Slomškovem zgledu globoko verni, marljivi in pobožni. Svojo vernost, marljivost in pobožnost kažite tako, da boste lepo molili, se pridno učili, radi hodili k sveti maši in k sv. obhajilu, starše ubogali, da boste krotki in ponižni, kakor je bil ljubi Jezus, vaš najboljši Prijatelj! Prosim vas, molite prav goreče, da bi smel Slomška prav kmalu častiti kot svetnika: molitve vaših nedolžnih src bodo dobri Bog najprej uslišal. Če bomo v tem uslišani, bo potem naš sveti Anton Martin Slomšek pred tronom božjim izprosil vam malim in nam odraslim pravo srečo, časno in večno. Bog daj, da bi bilo tako. Amen.

Sv. maša na prostem.

Škofovemu nagovoru je sledila sv. maša, katero je opravil vladika na prostem pri oltarju pri Marijinem znamenju ob prepevanju mladine, ki je globoko ganila vse starejše s svojimi tisočerinimi molitvami in ubranimi glasovi. Pod vodstvom

vom stolnega kapeinika g. Gašpariča je pričela vojaška godba stare ljudske mašne pesmi. Za godbo je povzela napev mladina in celo razsežni in natrpano polni Glavni trg je odmeval slave Najvišjemu, kojega najgorečnejši služabnik je bil škof Slomšek.

Sprevod od službe božje na Slomškov grob.

Po končani sv. daritvi na prostem se je pričel pomikati na povelja iz zvočnikov nad poldrugo uro strnjeno trajajoči sprevod z Glavnega trga po Koroški cesti in Strossmajerjevem drevoredu na Slomškov grob na starem mestnem pokopališču. Sprevod mladine se je vršil v popolnem redu ob igranju številnih godb in zvonjenju iz vseh mariborskih cerkva. Korakajoče skupine mladine v navadnih oblekah, v narodnih in svečanih nošah so veselo prepevale Slomškoveske pesmi in navduševale s svojimi milimi glasovi za svetniškega Slomškega številne gledalce, ki so tvorili špalir ob obeh straneh sprevođa iz Glavnega trga na Slomškov grob in na Slomškov trg.

Sprevod je zaključil škof s spremstvom duhovščine, prej omenjenih zastopnikov oblasti in ljubke ter res prisrčno izbrane narodne noše mladine.

Mladina izroča prošnje za proglašitev Slomškega svetnikom.

Na Slomškovem trgu pred križovo kapelo stolne cerkve je na vzvišenem odru sprejemal škof odposlance mladine, dečke in deklice, v narodnih nošah. Ti mladinski odposlanci so izročali v knjige vezane prošnje s tisoči in tisoči podpisov slovenskih otrok, s katerimi je izrazila mladina svojo srčno željo, naj postane služabnik božji Slomšek deležen časti oltarja. Izročitelje prošenj je popeljal pred vladiko šef ljudskošolskega pouka v naši banovini g. nadzornik štrukelj iz Ljubljane, ki je nagovoril prevzvišenega z naslednjimi besedami:

»V imenu prosvetnega oddelka banske uprave in v imenu ljudskošolske mladine mi je čast, izročiti Vam tisoče in tisoče podpisov šolske mladine, ki izražajo željo, da bi pri sv. očetu posredovali, da sv. Cerkev čim prej našemu škofu Antonu Martinu Slomšku dočeli čast oltarja.«

Škof se je zahvalil za izročitev prošenj in je blagoslovil svetinje kot spomin na Slomškoveske dneve. Blagoslovitvi krasno izdelanih svetinj, ki imajo na eni strani slovensko zaščitnico Marijo Pomagaj na Brezjah, na drugi strani pa Slomškega, je sledila skupna molitev za proglašitev Slomškega svetnikom in pesem »Preljubo veselje«.

Nato so se razšli otroci pod vodstvom katehetov in učiteljev ter so jim reditelji kazali pot do gostišč po Mariboru, kjer so imeli skupne obede.

Igra v Ljudskem vrtu.

Popoldne v nedeljo je tvorila po odhodu in krepčilu zaključek mladinskega Slomškovega dneva igra »Dva apostola« na prostem v Ljudskem vrtu.

Po navodilih igrskega vodje podžupana Zebota je mladina molila in pela, vstajala in navdušeno pozdravljala prihod svetih bratov. Zaradi odhoda vlakov se je moralo dejanje igre nekoliko skrajšati.

Ob pol petih se je začela mladina zbirati za razhod, ki se je izvršil v istem redu kakor prihod, zbiranja in slovesni obhod.

Sklepná beseda.

Občudovanja in priznanja vreden Slomškov mladinski dan v Mariboru je dokazal globoko

Perilo pravi: „SEVEDA“!

Perite prihodnjic tudi Vi s Schichtovim terpentinovim milom. Ono odpravi nesnago temeljito in prizanesljivo iz tkanine, potem je lahko vedno lepo belo!"

Schichtovo
terpentinovo milo

pere perilo bleščeče belo

... in za namakanje Ženska hvala

vernost naše mladine in navdušenje, da dobimo Slovenci prvega javno proglašena svetnika v osebi služabnika božjega Antona Martina Slomškega.

Z vzornim redom, lepim vedenjem, s pobožno molitvijo in s Slomškovo ljudsko pesmijo so naši mladi dokazali, da so sinovi in hčere katoliških slovenskih staršev in so nam dali za-

gotovilo, da bodo tudi ostali nositelji in širitelji katoliške misli in življenja za bodočnost.

Slomškov mladinski dan, ki je bil proti pričakovanju številno obiskan ter vzorno izveden, nam je porok, da se nam obeta še večji obisk za prihodnja Slomškova dneva, ko bodo odrasli prosili za milost, da bi bil naš Slomšek povzdignjen na oltar.

IZ RAZNIH DRŽAV

Potovanje dr. Schachta po Balkanu. — Zadnjič smo poročali, da se je mudil dr. Schacht, guverner nemške državne banke, v Belgradu. Obiskal je tudi bolgarsko, grško in madžarsko prestolico. Dr. Schachtovo potovanje po Balkanu je vzbudilo največjo pozornost in to po vsej pravici. Dr. Schacht je eden najboljših finančnih politikov v sedajnosti, ki si je znal na vse strani ohraniti neodvisno mišljenje. Iz njega govori njegova osebnost. Tega se zaveda mednarodna javnost in ga cení. Dr. Schachtovo načelo, da lahko plača Nemčija svoj nakup z blagom, je ravno tako jasno, kakor za njegovo državo koristno. Če on trdi, da je ta način trgovanja v prodiranju, je temu nemoogoče ugovarjati. Izkušnja zadnjih let govori za to. Nemčija je porasla s svojo

trgovino na Balkanu za 7—9%. To pomenja do pred leti dobro podvojitve. Nemčija si gradi trgovsko političen položaj, ki presega daleč samo čiste trgovsko-politične koristi.

Ukrepi francoske Blumove vlade. Francoska vlada je razpustila desničarske bojne organizacije in je poddržavila vso oboroževalno industrijo na Francoskem. — Francoski senat je sprejel s 182 proti 84 glasovom zakonski načrt o uvedbi 40urnega delavnega časa na teden. Zakon velja za vse industrijske panoge, izvzemši poljedelstvo.

Smrt uglednega čehoslovaškega politika. V Pragi je nenadoma umrl v starosti 69 let František Stanek. Rajni je bil večkrat minister in predsednik poslanske zbornice. Znani politik in narodni delavec je bil sin srednjega kmeta.

Na Madžarskem so v zadnjem času veliko govorili o odstopu ministrskega predsednika Gömbösa, ki je bil nekaj časa bolan. Odločitev o njegovem nadaljnjem ob-